

Hoe verwant mag de gezonde hond zijn?

Ingeborg de Wolf
Directeur

Schets problematiek

- Documentaire 'Pedigree dogs exposed'
- Tv-programma's: Radar en Zembla
 - ➔ Maatschappelijke verontwaardiging
 - ➔ Rashond kreeg negatief imago
 - ➔ Gezondheid en welzijn staan ter discussie
- Kritiek is op tal van punten terecht
- Raad van Beheer neemt zijn verantwoordelijkheid: gezondheid en welzijn zijn leidend
- Raad voor Beheer staat anno 2014 voor gezonde en sociale honden!

Typen gezondheidsproblemen

- Focus op erfelijke gebreken
- Gevolg van overtypering
 - ➔ Voorbeelden: zoveel mogelijk huidplooien, zo plat mogelijke snuit, hangende oogleden
 - ➔ Veel honden zijn huishond en onderdeel van het gezin
 - ➔ Hond moet gezond en sociaal zijn
- Gevolg van fokken met een te kleine populatie
 - ➔ Te vaak met een te beperkt aantal honden gefokt
 - ➔ Aandoeningen verspreiden zich gemakkelijk
 - ➔ Voorbeelden: hartproblemen, epilepsie, kanker

Belang van 'inteelt' en 'verwantschap'

- Inteelt
 - ➔ Toename van inteelt zo beperkt mogelijk houden
- Verwantschap
- Genenpool
 - ➔ Grootte van de genenpool bepaalt de genetische diversiteit
 - ➔ Gezondheidsproblemen door een te kleine genenpool
 - ➔ Genetische diversiteit inzichtelijk maken met project 'Omgaan met verwantschap en inteelt binnen de rashondenfokkerij'

Gezondheids- en welzijnsbeleid (1)

- Gericht op overtyping
 - ➔ Beleid gericht op het niet langer belonen van het overdrijven van rastypische kenmerken
 - ➔ Instructies voor keurmeesters
 - ➔ Beoordeling 'uitmuntend' alleen voor honden zonder zichtbare gezondheid- en welzijnsproblemen
 - ➔ Inzet van Nederlandse keurmeesters

Gezondheids- en welzijnsbeleid (2)

- Gericht op fokken met een te kleine populatie
 - ➔ Verbreden van de genenpool
- Meersporenbeleid, waaronder:
 - ➔ Verplichte DNA-afname en afstammingscontrole
 - Inzicht in patroon van vererving
 - Ontstaan van DNA-databank
 - Ontwikkelen testen, waardoor inzet van dieren met beleid
 - ➔ Toestaan outcross (nu bij Saarlooswolfhond en Wetterhoun)
 - ➔ Toestaan fokken met niet erkende kleuren en niet erkende haarvariëteiten

Gezondheids- en welzijnsbeleid (3)

- Andere maatregelen om te komen tot gezonde en sociale honden:
 - Convenant met rasverenigingen voor Engelse Bulldog
 - Convenant met rasvereniging voor Cavalier King Charles Spaniel
 - Normenmatrix

De gezonde(re) en sociale hond

- Project 'De gezonde(re) en sociale hond in Nederland'
 - ➔ Raad van Beheer speelt voortrekkersrol
 - ➔ Stakeholders: onderwijs, onderzoek, ngo's, beroepsorganisaties en belangenorganisaties
 - ➔ Uitgangspunt: gezondheid en welzijn van honden moeten leiden
 - ➔ Stakeholders zien en nemen hun verantwoordelijkheid
 - ➔ Overhandiging intentieverklaring aan staatssecretaris Dijksema
 - ➔ Project 'verwantschap' maakt onderdeel uit van het op te stellen projectplan 'De gezonde(re) en sociale hond in Nederland'

Modules

- Doel project ‘verwantschap’: het zorgvuldig bewaken en beheren van populaties van rashonden met een stamboom
- ➔ Inzicht krijgen in hoe het binnen een hondenras met de populatie gesteld is
- 3 Modules ontwikkeld
 - Monitoringsmodule
 - Sturingsmodule
 - Paringsmodule
- Handboek over verantwoorde fokkerij en genetica
- Gebruik door aangesloten rasverenigingen is vervolgstap

Hoe verwant mag de gezonde hond zijn? (1)

- Moeilijk zo niet onmogelijk te beantwoorden
- Te grote toename van inteelt is onwenselijk
 - $>1\%$: onaanvaardbaar
 - $<0,25\%$: wenselijk
 - $0,25-0,5\%$: als tijdelijke verhoging aanvaardbaar
- Door inteelt steeds meer verwante dieren en minder variatie, waardoor populatie kwetsbaarder wordt

Hoe verwant mag de gezonde hond zijn? (2)

- Laten afnemen van inteelt is in gesloten populaties niet mogelijk
- Kunst is de toename van inteelt zoveel mogelijk te beperken door niet te overselecteren
- Echte stappen zetten, dan stamboeken vaker opengooien en outcross toestaan

Slot

- Kernbegrippen: inteelt, verwantschap, genenpool
- Raad van Beheer staat voor gezonde en sociale hond; gezondheid en welzijn zijn leidend
- Gebruik van de modules gerealiseerd in project 'verwantschap' door rasverenigingen en implementatie door fokkers moeten zorgen voor succes